

Tahakkuk Ettirilen Asfalt Katılım Payı İşleminin İptal Edilmesi Talebi

Bu Karar, tahakkuk ettirilen asfalt katılım payı işleminin iptal edilmesi talebi hakkındadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI: 36311982-101.07.04-E. 11165

BAŞVURU NO: 2017/780

KARAR TARİHİ: 22/09/2017

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN:

BAŞVURAN VEKİLİ/TEMSİLCİSİ:

BAŞVURUYA KONU İDARE: Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı

BAŞVURUNUN KONUSU: Başvurana tahakkuk ettirilen asfalt katılım payı işleminin iptal edilmesi talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ: 08.02.2017

1. Kurumumuza başvuruda bulunan ...2013 yılında Ankara ili Yenimahalle ilçesi, Uğur Mumcu Mahallesi, 1604 sokakta bulunan mülkü satın aldığı, 25/11/2014 tarihinde yol

alışmaları için katılım payı adı altında 630 TL tahakkuk ettirildiğini www.turkiye.gov.tr sitesinden tesadüfen öğrendiğini, herhangi bir tebligat yapılmadığını, asfalt çalışması yapıldığı tarihte mülkün sahibi olmadığı gerekçesiyle borcun iptal edilmesi için Mavi Masa İletişim Merkezi aracılığıyla idareye başvuru yaptığını ve 07/02/2017 tarihinde talebinin reddedildiğini iddia etmektedir.

2. Başvurucu, işlemin iptal edilmesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAşVURUYA İLİşKİN AÇIKLAMALARI

3. Başvuranın, 06/02/2017 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediyesi Mavi Masa İletişim Merkezi aracılığı ile “tarafına tahakkuk eden katılım payına” itiraz ettiği, 07/02/2017 tarihinde itiraz talebinin ret edildiği görülmüştür.

4. Kurumumuzun 12/04/2017 tarih ve 36311982-101.06.02.02-E.3195 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun dostane çözüme kavuşturulması amacıyla Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığından bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca gönderilen 21/04/2017 tarih ve 16690049-841.02.17-E-41587 sayılı cevabi yazısında özetle;

4.a. 2011 yılında Yenimahalle İlçesindeki imarın ...Parselin cephesine isabet eden Başkent Bulvarına asfalt çalışması yapıldığını, bu çalışmaya istinaden, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre çalışma yapılan cadde veya sokağa cephesi bulunan gayrimenkul sahiplerine Tapu Müdürlüklerinden alınan tapu kayıtlarına göre tahakkuk makbuzu-ihbarname gönderildiğini,

4.b. Bedeller taşınmazın hissesine düşen miktarı vergi değerı ve çalışma yapılan bulvarın toplam maliyetine göre hesaplandığını, çalışma yapılan bulvara cephesi bulunan arsa ve bina maliklerine asfalt katılım payı tahakkuk ettirildiğini, ihbarnamedeki yılın geçmiş yıllara ait olarak gözüktüğünü, olayda işin bitirildiği tarihte malik bir başkası olsa da gayrimenkulün son sahipleri bu yoldan yararlanmaya halen devam ettiğini, yapılan işlemde herhangi bir yanlışlık bulunmadığı,

4.c. Mahkeme kararları olmadan bedel düzenlemesi yapılamadığını, ihbarname bazında açılan mahkeme kararının sonuçlarına göre işlem yapılabileceğini,

Belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrası;

“Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”,

6. 10/01/1961 tarih ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun “Zamanaşımı Süreleri” başlıklı 114 üncü maddesinin birinci fıkrası;

“Vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar.”,

7. 29/5/1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun,

7.1. “Yol Harcamalarına Katılma Payı” başlıklı 86 ncı maddesinde;

“Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabilir:

a) Yeni yol açılması,

b) Mevcut yolların yüzde kırk nispetinde veya daha fazla genişletilmesi, ... Yolların kaldırımlar da dahil olmak üzere (15) metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup harç payına konu teşkil etmez. İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait pay ise yarım olarak hesaplanır.”,

7.2. “Payların Hesaplanması” başlıklı 89 uncu maddesinde a bendinde

“Harcamalara katılma payları bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemez.”,

7.3. “Payın Tahakkuk Şekli” başlıklı 90 ıncı maddesinde,

“Yol Harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, Su Tesisleri ile Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payları ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89 uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak

dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir.”

7.4. “Payın Tahakkuk Zamanı” başlıklı 91 inci maddesinde;

“Harcamalara katılma paylarının tahakkuku, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılır. Ancak, yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirilir.”,

7.5. “Tahsil Şekli” başlıklı 93 üncü maddesinde;

“Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini, ilgili belediyelerin teklifi üzerine, 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca bu yetkinin kullanılması halinde, uzatılan ödeme süreleri için belediyeler, belediye meclislerinin kararı üzerine ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faizi oranını aşmamak üzere faiz alabilirler. Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur. Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz.”,

8. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin “Payın Tahakkuk Zamanı” başlıklı 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“İşin bitirilerek hizmete açılmış olduğu geçici kabulün yapılması ile belirlenir.”

IV. KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK'ÜN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

9. İlgili idarenin başvurana tahakkuk ettirdiği 630 TL yol harcamalarına katılma payının iptal edilmesi gerektiği, ilgili idare tarafından gerçekleştirilen işlemin de hukuka ve hakkaniyete uygun uygunluk tespit edilemediğinden başvuran adına tahakkuk ettirilen 630 TL'nin iptal edilmesi gerektiği hususunda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına tavsiyede bulunulmasına yönelik öneride bulunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10. ... bir numaralı paragrafta ayrıntılarına yer verilen başvurusunda, 2013 yılında bir gayrimenkul satın aldığını, 25/11/2014 tarihinde yol çalışmaları için katılım payı adı altında 630 TL tebligat yapılmadan tahakkuk ettirildiğini, hizmetin verildiği tarihte mülkün sahibi olmadığı gerekçesiyle borcun iptal edilmesi için Mavi Masa İletişim Merkezi aracılığıyla idareye başvuru yaptığını, talebin reddedildiğini iddia ederek mağduriyetinin giderilip işlemin iptal edilmesini talep etmektedir.

11. Harcamalara katılma payı, belediyeler tarafından inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile alınan paydır. Yol harcamalarına katılma payı, kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve su tesisleri harcamalarına katılma payı olarak üç çeşit harcamalara katılma payı bulunmaktadır.

12. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerince düzenlenen yol harcamalara katılma payının; belediyeler tarafından inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile alınabileceği kurala bağlanmıştır. Söz konusu harcamalara katılma payı gayrimenkulün değerini arttırıcı nitelikte olduğu için, katılma payı mükellefiyeti harcamanın yapıldığı bölgedeki gayrimenkul sahipliği ile ili şekillendirilmiştir.

13. 2464 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesinde yol harcamalarına katılma payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalananlara tahakkuk ettirileceği, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında ise; yol harcamalarına katılma payının işin bitirilerek hizmete açılmış olduğu geçici kabulün yapılması ile belirleneceği ifade edilmiştir.

14. Dolayısıyla, 2464 sayılı Kanun ile harcamalara katılma payı tahakkukunun, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı anılan Yönetmelikte ise, işin (asfalt çalışması) bitirilerek hizmete açılmış olmasının geçici kabulün yapılması ile belirlendiği ifade edilmektedir. Söz konusu yasal düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, tahakkuk işleminin yapılan çalışmanın tamamlanıp halkın istifadesine sunulmasından sonra, yapılan çalışmanın sunulma tarihindeki gayrimenkul sahipleri adına yapılacağı anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda yapılan çalışmanın halkın istifadesine sunulma tarihinde tapuda malik olarak gözüken kişinin yol harcamalarına katılma payının mükellefi olması gerekmektedir.

15. Ayrıca, Belediye Gelirleri Kanununun 93 üncü maddesinde, harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesinin belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirileceği, söz konusu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesinin payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar edeceği ve pay ödenmedikçe intikal işleminin yapılmayacağı ifade edilmektedir. Söz konusu maddede, gayrimenkule ait yol harcamalarına katılma payı ödenmeden tapuda devir işleminin gerçekleşmeyeceği anlaşılmaktadır.

16. 2464 sayılı Kanunun 91 inci maddesinde, yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun yapılan çalışmanın tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı hükme bağlandığından ve Yenimahalle İlçesi, Uğur Mumcu Mahallesi 1604 Sokakta bulunan ... Parseli de kapsayan asfalt çalışmasının iř bitimi tarihinin 2011 yılı olduğu, söz konusu tarihin asfalt kaplama çalışmalarında idarece yapılan harcamaların 31/12/2011 tarihi itibariyle yolların iki tarafında bulunan gayrimenkul sahiplerine paylaştırılması gerekmekte olup, ... Parselde 31/12/2011 tarihi itibariyle tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.

17. Bu kapsamda, başvuran .'ın 07/11/2013 tarihinde bir başka şahıstan satın aldığı, söz konusu imarın cephesine isabet eden Başkent Bulvarına yapılan asfalt çalışmasının iř bitim tarihinin ise 2011 yılı olduğu ilgili idareden talep edilen evraklardan anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işin bitirilerek hizmete açılmış olmasının geçici kabulün yapılması ile belirlendiği, hizmete sunulma tarihinin ise iř bitim tarihi olduğu sonucuna varılmaktadır. Hizmetin sunulduğu 2011 yılı itibariyle (yani işin bitiriliş tarihi itibariyle) taşınmaz maliki olmayan kişilere yol harcamalarına katılma payının tahakkuk ettirilemeyeceği değerlendirilmektedir.

18. Danıştay 9. Daire Başkanlığının 30/04/1998 tarih ve E.1997/1627, K.1998/1668 sayılı kararında; "Olayda ise, yol harcamalarına katılma payı hesaplanmasına sebebiyet veren asfalt- bordür ve tretuvar çalışmasının... tarihinde halkın istifadesine sunulduğu, bu tarihtekigayrimenkuln sahibinin ... isimli şahıs olduğuna göre, 6 aylık bir süre geçtikten sonra gayrimenkul satın alan davacı adına tahakkuk ettirilen payda isabet görülmediği gerekçesi ile kabul ederek yol harcamalarına katılma payını terkin eden ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararının; hizmetin sürekli olduğu bu nedenle tahakkuk ettirilen payda isabetsizlik bulunmadığı iddiası ile bozulması isteminden ibarettir. Temyiz edilen ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisinin

bulunmadığı anlaşıldığından temyiz isteminin reddine, anılan Mahkeme kararının onanmasına karar verildi.” hükmüne yer verilmiştir.

19. Danıştay 9. Daire Başkanlığının 30/11/2006 tarih ve E.2005/2712, K.2006/5081 sayılı kararında; “... Kanunun 91. maddesinde, yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı hükme bağlandığından, 14/11/1999 tarihinde bitirilen beton asfalt kaplama çalışmasına ilişkin harcamaların bu tarih itibarıyla yolların iki tarafında bulunan gayrimenkul sahiplerine paylaştırılması gerekmekte olup, mahkemece re’sen araştırma ilkesi uyarınca anılan 10 no’lu parselin 14/11/1999 tarihi itibarıyla tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tapu müdürlüğünden sorularak tespiti ve davacının taşınmazdaki hisse oranı dikkate alınarak davanın karara bağlanması gerekirken yazılı gerekçe ile kabul edilmesinde yasal isabet görülmemiştir... ” hükmüne yer verilmiştir.

20. Danıştay 9. Daire Başkanlığının kararlarında yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun asfalt çalışmasının tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağının vurgulandığı, söz konusu tarihten sonra taşınmazın maliki olan şahsa yapılan tahakkukun hukuka uygun olmadığı belirtilmiştir ayrıca asfalt çalışmasının halkın istifadesine sunulduğu tarihte malikin tespit edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

21. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması, Anayasa’nın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devletinin ön koşullarındandır. Hukuk devleti, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukuk güvenliğinin sağlanması, bu doğrultuda yasaların geleceğe yönelik öngörülebilir belirlemeler yapılabilmesine olanak verecek kurallar içermesini gerekli kılar. Geriye dönük düzenlemelerle kişilerin haklarının, hukuki istikrar ve güvenlik ilkesi gözetilmeden kısıtlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

22. Öte yandan, hukuk devletinin hukuk güvenliği ilkesi belirliliği de gerektirir. Belirlilik ilkesi, yükümlülüğün hem kişiler hem de idare yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesini gerekli kılar. Dolayısıyla, hizmetin sunulduğu tarihte tapuda malik gözüken kişi yerine taşınmazı daha sonra devralan kişi adına tahakkuk işlemi yapılmasının hukuk güvenliği ilkesine de aykırı olacağı düşünülmektedir.

23. Başvuranın iddiaları, idarenin konuyla ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvurucuya yol harcamalarına

katılma payı olarak tarafına tahakkuk ettirilen 630 TL tutarın iptal edilmesi talebi hakkında, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından yol harcamalarına katılma payının asfalt kaplama çalışmasının bitim tarihi itibarıyla asfalt çalışması yapılan yoldan faydalanan malik adına tahakkuk ettirilmesi gerektiğinden, ... adına tahakkuk ettirilen 630 TL yol harcamalarına katılma payının iptal edilmesi gerektiği, ilgili idare tarafından gerçekleştirilen işlemin de hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

24. İyi yönetim ilkeleri, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde sayılmış olup, idarenin başvurana verdiği cevapta hangi sürede hangi mercie başvurabileceğini göstermediği, bu nedenle 'karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi' **ilkesine uymadığı tespit edildiğinden**, idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

25. 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun "Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması" başlıklı 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarece tavsiye kararı üzerine 30 gün içerisinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup, Ankara Vergi Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamında göre; **BAŞVURUNUN KABULÜNE,**

Başvuran tarafından Yenimahalle İlçesi, Uğur Mumcu Mahallesi 1604 Sokakta bulunan ... 07/11/2013 tarihinde bir başka şahıstan satın aldığı göz önünde bulundurularak, başvuran adına tahakkuk ettirilen 630 TL'nin iptal edilmesi gerektiği hususunda **ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kararın **BAŞVURANA ve ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA** tebliğ edilmesine, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca** bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Baş Denetçisince karar verildi.

Şeref MALKOÇ
Kamu Baş Denetçisi

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA